

ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ

1. Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «**ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**», που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, επί της οδού 26^{ης} Οκτωβρίου αρ. 5, όπως νόμιμα εκπροσωπείται..

2. Του Νικόλαου Βαλεργάκη του Εμμανουήλ, Δικηγόρου Θεσσαλονίκης (Α.Μ./Δ.Σ.Θ. 1960) – Προέδρου του Δ.Σ.Θ., κατοίκου Θεσσαλονίκης, οδός 26^{ης}; Οκτωβρίου αρ. 5.

ΚΑΤΑ

1. Του Υπουργού Οικονομικών, που κατοικοεδρεύει στην Αθήνα.

2. Της υπ' αριθμ. ΠΟΛ. 1211/10-10-2011 (Φ.Ε.Κ. Β' 2298/13-10-2011) Αποφάσεως του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα «*Καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας για: α) την είσπραξη του έκτακτου ειδικού τέλους ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, β) τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. από τον κύριο ή επικαρπωτή του ακινήτου σε περίπτωση μη καταβολής του μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, γ) τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους σε περίπτωση μη συνδρομής των προϋποθέσεων απαλλαγής και δ) την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 6, 7, του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 11 καθώς και των προϋποθέσεων επιστροφής του ειδικού τέλους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., για το έτος 2011*», που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 53 του Ν. 4021/2011.

3. Κάθε άλλης συναφούς, προγενέστερης ή μεταγενέστερης, πράξεως ή παραλείψεως της Διοικήσεως.

*****

Με έννομο συμφέρον προσφεύγουμε ενώπιον του Δικαστηρίου Σας και ζητούμε την ακύρωση της υπ' αριθμ. ΠΟΛ. 1211/10-10-2011 (Φ.Ε.Κ. Β' 2298/13-10-2011) Αποφάσεως του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα «Καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας για: α) την είσπραξη του έκτακτου ειδικού τέλους ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, β) τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. από τον κύριο ή επικαρπωτή του ακινήτου σε περίπτωση μη καταβολής του μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, γ) τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους σε περίπτωση μη συνδρομής των προϋποθέσεων απαλλαγής και δ) την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 6, 7, του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 11 καθώς και των προϋποθέσεων επιστροφής του ειδικού τέλους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., για το έτος 2011», που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 53 του Ν. 4021/2011, καθώς και κάθε άλλης συναφούς, προγενέστερης ή μεταγενέστερης, πράξεως ή παραλείψεως της Διοικήσεως, για τους κάτωθι προβαλλομένους νομίμους, βασίμους και αληθείς λόγους, καθώς και όσους επιφυλασσόμεθα να προσθέσουμε στο μέλλον, νομίμως και εμπροθέσμως.

A. ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

I. Με τις διατάξεις του άρθρου 53 του Ν. 4021/2011 «*Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων - Ρύθμιση θεμάτων χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα - Κύρωση της Σύμβασης-Πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και των τροποποιήσεων της και άλλες διατάξεις*» (Φ.Ε.Κ. Α' 218/03-10-2011), που τιτλοφορείται «*Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.)*», προβλέπεται η επιβολή του Εκτάκτου Ειδικού Τέλους Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (εφ' εξής «*Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.*»), οι όροι επιβολής του οποίου ρυθμίζονται, με βάση τις ανωτέρω διατάξεις, ως κατωτέρω:

«1. Για επιτακτικούς λόγους εθνικού συμφέροντος που συνίστανται στην άμεση μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, επιβάλλεται ειδικό τέλος υπέρ

του Δημοσίου στις ηλεκτροδοτούμενες για οικιστική ή εμπορική χρήση δομημένες επιφάνειες των ακινήτων που υπάγονται κατά τη 17η Σεπτεμβρίου κάθε έτους στο τέλος ακίνητης περιουσίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 (Α' 62) σύμφωνα με τις επόμενες διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2. Για τον υπολογισμό του τέλους της παραγράφου 1 λαμβάνεται υπόψη το εμβαδό της δομημένης επιφάνειας, το ύψος της τιμής ζώνης και η παλαιότητα του ακινήτου, όπως αυτά αναγράφονται στο λογαριασμό της Δ.Ε.Η. ή τους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος με βάση τα οποία λογίστηκε κατά τη 17.9.2011 το τέλος ακίνητης περιουσίας της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993, καθώς και συντελεστής προσαύξησης αντιστρόφως ανάλογος προς την παλαιότητα του ακινήτου και συντελεστής προσδιορισμού του τέλους σε ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο σύμφωνα με τους ακόλουθους πίνακες:

α)

Συντελεστής ειδικού τέλους (ευρώ/τ.μ.)	Τιμή ζώνης
0,5	Πολύτεκνοι και ανάπηροι της παρ. 6, με ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν σε περιοχές με τιμή ζώνης από 0 - 3.000 ευρώ
3	μέχρι 500 ευρώ
4	501 - 1.000 ευρώ
5	1.001 - 1.500 ευρώ
6	1.501 -2.000 ευρώ
8	2.001 - 2.500 ευρώ
10	2.501 - 3.000 ευρώ

12	3.001 - 4.000 ευρώ
14	4.001 - 5.000 ευρώ
16	άνω των 5.001 ευρώ

β)

Παλαιότητα	Συντελεστής
μέχρι και 26 έτη	1
25 μέχρι και 20 έτη	1,05
19 μέχρι και 15	1,10
14 μέχρι και 10	1,15
9 μέχρι και 5	1,20
4 έως 0	1,25
Ανεξαρτήτως παλαιότητας προκειμένου για ακίνητα ιδιοκτησίας πολύτεκνων και αναπήρων της παρ. 6, που ιδιοχρησιμοποιούν σε περιοχές με τιμή ζώνης από 0 - 3.000 ευρώ	1

3. Το ποσό του τέλους προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των τετραγωνικών μέτρων των ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών για τις οποίες υπολογίστηκε από τη Δ.Ε.Η. ή τους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος το τέλος της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993, επί το συντελεστή του ειδικού τέλους που αντιστοιχεί στην τιμή ζώνης του ακινήτου και επί το συντελεστή προσαύξησης που αντιστοιχεί στην παλαιότητα του ακινήτου σύμφωνα με τους πίνακες της προηγούμενης παραγράφου. Ειδικά για τα ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα για τα οποία δεν έχει καθοριστεί τιμή ζώνης

και δεν έχει υπολογιστεί το τέλος του άρθρου 24 του ν. 2130/1993, εφόσον δεν υπάρχει απαλλαγή σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος, ο ειδικό τέλος του παρόντος άρθρου υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό των τετραγωνικών μέτρων του ακινήτου επί συντελεστή τρία (3). Στην περίπτωση που δεν υπάρχει και το εμβαδόν του ακινήτου, το ειδικό τέλος υπολογίζεται, κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα που ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό των δημοτικών τελών.

4. Το τέλος βαρύνει για μεν το 2011 τον κατά τη 17.9.2011 κύριο του ακινήτου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και σε περίπτωση επικαρπίας τον επικαρπωτή, για δε το 2012 τον κατά την 28.4.2012 κύριο ή επικαρπωτή αντίστοιχα. Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας το ποσό του τέλους υπολογίζεται κατά το λόγο της μερίδας κάθε συνιδιοκτήτη.

5. Στο ειδικό τέλος του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται τα ακίνητα που ανήκουν:

α) στο Ελληνικό Δημόσιο, στα Ν.Π.Δ.Δ., στους Ο.Τ.Α. και τις δημοτικές επιχειρήσεις,

β) στα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα της περίπτωσης ιγ' της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 3842/2010 (Α' 58) αποκλειστικά για τα ακίνητα που χρησιμοποιούν για να επιτελούν το λατρευτικό, εκπαιδευτικό, θρησκευτικό και κοινωφελές έργο τους,

γ) στα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης ε' της παρ. 7 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 για τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση των θρησκευτικών, εκκλησιαστικών, φιλανθρωπικών, εκπαιδευτικών, καλλιτεχνικών ή κοινωφελών σκοπών τους,

δ) στα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης στ' της παρ. 7 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 για τα ακίνητα τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως γήπεδα ή χώροι αθλητικών εγκαταστάσεων για την πραγματοποίηση των αθλητικών τους σκοπών και

ε) τα ακίνητα ξένων κρατών, όταν αυτά χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση πρεσβειών και προξενείων υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.

Επίσης απαλλάσσονται από το έκτακτο ειδικό τέλος:

α) Οι κοινόχρηστοι χώροι πολυκατοικιών και ξενοδοχειακών καταλυμάτων.

β) Τα ακίνητα που έχουν χαρακτηρισθεί:

ως διατηρητέα, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, και δεν ιδιοχρησιμοποιούνται ή δεν αποφέρουν εισόδημα,

ως χώροι ιστορικών ή αρχαιολογικών μνημείων και

γ) Τα ακίνητα που έχουν αποκλειστικά γεωργική ή κτηνοτροφική ή βιοτεχνική ή βιομηχανική χρήση.

6. Κατ' εξαίρεση των παραγράφων 2 και 3, το ειδικό τέλος του παρόντος άρθρου ισούται με 0,5 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, ανεξάρτητα από την τιμή ζώνης και την παλαιότητα του ακινήτου, για ένα ακίνητο που ιδιοκατοικείται και ανήκει κατά κυριότητα ή επικαρπία σε:

α) πολύτεκνο, κατά την έννοια των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου πρώτου του ν. 1910/1944, εφόσον τα τέκνα, που ορίζονται στις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 1910/1944, τον βαρύνουν φορολογικά, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994, Α' 151), κατά το οικονομικό έτος 2011, με οικογενειακό εισόδημα κατά το προηγούμενο έτος, του έτους επιβολής του τέλους, μέχρι 30.000 ευρώ, ή

β) σε πρόσωπο που είναι το ίδιο ή πρόσωπο που το βαρύνει φορολογικά, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΚΦΕ, ανάπηρο, κατά την έννοια της περίπτωσης θ' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ΚΦΕ.

Ομοίως κατ' εξαίρεση των παραγράφων 2 και 3 δεν οφείλεται το ειδικό τέλος του παρόντος άρθρου για ένα ακίνητο που ιδιοκατοικείται και ανήκει κατά κυριότητα ή επικαρπία σε μακροχρόνια άνεργο, εγγεγραμμένο στα μητρώα του ΟΑΕΔ ή στους καταλόγους προσφερομένων προς εργασία του Γραφείου Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας και των παραρτημάτων του ή του λογαριασμού ανεργίας προσωπικού ημερήσιων εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης ή του λογαριασμού ανεργίας τεχνικών τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και άνεργο που επιδοτήθηκε λόγω τακτικής επιδότησης από τους ως άνω φορείς και λογαριασμούς κατά τους έξι (6) τουλάχιστον από τους δώδεκα (12) μήνες που προηγούνται κάθε φορά της ημερολογιακής βάσης υπολογισμού του τέλους, όπως αυτή ορίζεται με την κανονιστική απόφαση που προβλέπεται

στην παράγραφο 13 του παρόντος άρθρου. Η απαλλαγή του προηγούμενου εδαφίου δεν παρέχεται εφόσον το οικογενειακό εισόδημα κατά το προηγούμενο έτος, του έτους επιβολής του τέλους, υπερβαίνει το ποσό των 12.000 ευρώ, το οποίο προσαυξάνεται κατά 4.000 ευρώ για κάθε προστατευόμενο τέκνο. Οι προηγούμενες διατάξεις της παρούσας παραγράφου για το μειωμένο συντελεστή τέλους και την απαλλαγή από αυτό, δεν ισχύουν και το τέλος υπολογίζεται όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 και 3:

α) αν η αξία της ακίνητης περιουσίας του δικαιούχου, με βάση τα στοιχεία ακινήτων του έτους 2008, υπερβαίνει τις 150.000 ευρώ, η οποία προσαυξάνεται κατά 10.000 ευρώ για κάθε προστατευόμενο τέκνο, ή

β) αν το ιδιοκατοικούμενο ακίνητο βρίσκεται σε ζώνη με τιμή άνω των 3.000 ευρώ, καθώς και

γ) για το πλέον των 120 τ. μ. εμβαδόν του ιδιοκατοικούμενου ακινήτου, το οποίο προσαυξάνεται κατά 20 τ.μ. για κάθε προστατευόμενο τέκνο και μέχρι τα 200 τ.μ..

7. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου, ο δικαιούχος του μειωμένου συντελεστή υποβάλλει αίτηση στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) του Υπουργείου Οικονομικών, είτε ηλεκτρονικά είτε μέσω των Κ.Ε.Π. Με την απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 13, ρυθμίζεται και κάθε αναγκαίο θέμα σχετικό με το χρόνο υποβολής και τον έλεγχο των υποβαλλόμενων αιτήσεων, την επιβεβαίωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής του μειωμένου συντελεστή της προηγούμενης παραγράφου, τον τρόπο ενημέρωσης της Δ.Ε.Η. και των εναλλακτικών προμηθευτών ηλεκτρικού ρεύματος από τη Γ.Γ.Π.Σ. για τους δικαιούχους του μειωμένου τέλους, οι προϋποθέσεις, ο τρόπος και το αρμόδιο όργανο επιστροφής του επιπλέον τέλους που τυχόν καταβλήθηκε από τον δικαιούχο και κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου.

8. Η βεβαίωση του ειδικού τέλους συντελείται με την εγγραφή στις 17.9.2011 του ηλεκτροδοτούμενου ακινήτου στις μηχανογραφικές καταστάσεις της Δ.Ε.Η. και των λοιπών εναλλακτικών προμηθευτών ηλεκτρικού ρεύματος και ο

κατάλογος αυτός αποτελεί τον τίτλο βεβαίωσης για το Ελληνικό Δημόσιο και τον αντίστοιχο χρηματικό κατάλογο των αρμόδιων Δ.Ο.Υ. Αρμόδιος προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος του κυρίου ή επικαρπωτή του ακινήτου κατά την ημερομηνία αρχικής έκδοσης του λογαριασμού της Δ.Ε.Η. και των εναλλακτικών προμηθευτών ηλεκτρικού ρεύματος κατ' έτος. Η βεβαίωση του τέλους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., αν δεν καταβληθεί το τέλος μέσω του λογαριασμού κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, διενεργείται μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από τη γνωστοποίηση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 11, όπως ειδικότερα ορίζεται με την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου.

9. Το ειδικό τέλος του παρόντος άρθρου συνεισπράττεται από τη Δ.Ε.Η. και τους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος για το έτος 2011 σε δύο (2) ισόποσες δόσεις που εκδίδονται από αυτούς από τον Οκτώβριο του τρέχοντος έτους μέχρι τον Ιανουάριο του 2012.

10. Τα ποσά του ειδικού τέλους που εισπράττονται από τη Δ.Ε.Η. και τους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο μέσα σε διάστημα είκοσι ημερών από τη λήξη του μήνα στον οποίο εισπράχθηκαν οι σχετικοί λογαριασμοί, όπως ειδικότερα καθορίζεται με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 13. Η Δ.Ε.Η. και οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος μπορεί να δίνουν στο Ελληνικό Δημόσιο χρηματικές προκαταβολές έναντι των ποσών που πρέπει να αποδοθούν από τις εισπράξεις του τέλους και μέχρι 25% του προς είσπραξη ποσού. Για την αντιμετώπιση των δαπανών είσπραξης του ανωτέρω τέλους η Δ.Ε.Η. και οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος παρακρατούν από τις εισπράξεις ποσοστό 0,25%. Η Δ.Ε.Η. και οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) του Υπουργείου Οικονομικών ηλεκτρονικά αρχεία που τηρούν και τους ζητούνται από τη Γ.Γ.Π.Σ. και η Γ.Γ.Π.Σ. δικαιούται να προβαίνει σε περαιτέρω επεξεργασία των αρχείων αυτών για τους σκοπούς των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

11. Αν δεν καταβληθεί το τέλος, η Δ.Ε.Η. και οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος προβαίνουν στην έκδοση εντολής διακοπής του ρεύματος του καταναλωτή προς τον Διαχειριστή του Δικτύου, ο οποίος προβαίνει σε διακοπή της σύνδεσης και δεν το επαναχορηγούν μέχρι να εξοφληθεί το οφειλόμενο τέλος, σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 13. Αν δεν ζητηθεί η επαναχορήγηση του ηλεκτρικού ρεύματος, η Δ.Ε.Η. και οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος, αφού διαγράψουν τον υπόχρεο καταναλωτή, γνωστοποιούν τη διαγραφή στο Ελληνικό Δημόσιο, ώστε να μεριμνήσει για την είσπραξη του οφειλόμενου τέλους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα για την Είσπραξη Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Αν δεν εξοφληθεί προηγουμένως το ειδικό τέλος του παρόντος άρθρου, δεν επιτρέπεται η αλλαγή προμηθευτή ηλεκτρικού ρεύματος. Αν δεν ζητηθεί η διακοπή της σύνδεσης, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών επιβάλλεται σε βάρος της Δ.Ε.Η. ή του εναλλακτικού προμηθευτή ηλεκτρικού ρεύματος και υπέρ του Δημοσίου, πρόστιμο ίσο με το τέλος που δεν καταβλήθηκε προσαυξημένο κατά 25%.

12. Υπόχρεος για την καταβολή του τέλους είναι ο χρήστης του ακινήτου, ο οποίος καταβάλλει το τέλος μαζί με το λογαριασμό κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος. Αν ο χρήστης είναι μισθωτής, με την καταβολή επέρχεται αυτοδικαίως συμψηφισμός με οφειλόμενα ή μελλοντικά μισθώματα. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου κατισχύει κάθε άλλης αντίθετης συμφωνίας των συμβαλλόμενων μερών.

13. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται ο ειδικότερος τρόπος και η διαδικασία για: α) την είσπραξη του τέλους μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, β) τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. από τον κύριο ή επικαρπωτή του ακινήτου σε περίπτωση μη καταβολής του μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, γ) τις προϋποθέσεις επιστροφής του ειδικού τέλους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., εφόσον το ακίνητο υπόκειται στις εξαιρέσεις της παραγράφου 5 ή στο μειωμένο συντελεστή της παραγράφου 6, καθώς και τον τρόπο και τη διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του ειδικού τέλους στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί ότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις απαλλαγής ή ότι εφαρμόστηκε εσφαλμένος συντελεστής προσδιορισμού του,

δ) τις ειδικότερες προϋποθέσεις και τη διαδικασία για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 6, ε) τα ζητήματα που ορίζονται στην παράγραφο 7 και το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 11 και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου».

III. Εν συνεχεία, κατ' εφαρμογή της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 53§13 του ως άνω Ν. 4021/2011, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1211/10-10-2011 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Φ.Ε.Κ. Β' 2298/13-10-2011) με θέμα «Καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας για: α) την είσπραξη του έκτακτου ειδικού τέλους ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, β) τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. από τον κύριο ή επικαρπωτή του ακινήτου σε περίπτωση μη καταβολής του μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, γ) τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους σε περίπτωση μη συνδρομής των προϋποθέσεων απαλλαγής και δ) την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 6, 7, του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 11 καθώς και των προϋποθέσεων επιστροφής του ειδικού τέλους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., για το έτος 2011».

Στο άρθρο 1 της ανωτέρω Αποφάσεως ρυθμίζεται η επιβολή του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε., στο άρθρο 2 περιγράφεται η διαδικασία χορηγήσεως των απαλλαγών της παρ. 5 του άρθρου 53 και τα δικαιολογητικά απαλλαγής, στο άρθρο 3 καθορίζεται η διαδικασία για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 6 περί απαλλαγής από το Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. ή επιβολής αυτού με μειωμένο συντελεστή 0,5, στο άρθρο 4 ρυθμίζεται η διαδικασία βεβαίωσης του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε., στο άρθρο 5 προβλέπεται η διαδικασία αποδόσεως του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. από τη Δ.Ε.Η. στο Ελληνικό Δημόσιο και στο άρθρο 6 καθορίζεται ο χρόνος ενάρξεως ισχύος της Υ.Α.

III. Εντούτοις, η προπαρατεθείσα Υπουργική Απόφαση, που αποτελεί κανονιστική πράξη, παρίσταται ακυρωτέα, διότι τόσο η ίδια, όσο και οι διατάξεις του άρθρου 53 του Ν. 4021/2011, επί των οποίων ερείδεται, αντίκεινται σε θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος, όπως αναλυτικώς εκτίθεται κατωτέρω. Ειδικότερα:

Β. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΟΥ Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.

I. Ο νομοθέτης έσπευσε να αποδώσει στην υπό κρίση φορολογική επιβάρυνση τον χαρακτηρισμό του «τέλους». Ωστόσο, ο χαρακτηρισμός αυτός παρίσταται προσχηματικός και παρελκυστικός, καθώς, όπως θα καταδειχθεί κατωτέρω, κατ' ουσίαν πρόκειται για φόρο. Η δε αποσαφήνιση αυτή δεν στερείται συνεπειών κατά την εξέταση των όρων νομιμότητας και συνταγματικότητας της σχετικής επιβολής. Η ορθή διάκριση ενός οικονομικού βάρους ως φόρου ή ανταποδοτικού τέλους έχει σημασία για την εκτίμηση της συνταγματικότητας της σχετικής επιβολής, ιδίως σχετικά με την έκταση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 78 του Συντάγματος. Σε κάθε περίπτωση, το κατά πόσον ένα οικονομικό βάρος αποτελεί φόρο ή ανταποδοτικό τέλος δεν κρίνεται από τον χαρακτηρισμό, που του αποδίδει ο νομοθέτης, αλλά από τη φύση και τον σκοπό που υπηρετεί.

II. Σε νομικό επίπεδο, η έλλειψη ειδικού ανταλλάγματος επιτρέπει τη διάκριση του φόρου από τα τέλη ανταποδοτικού χαρακτήρα (βλ. *Ι.Δ. Αναστόπουλου – Θ.Π. Φορτσάκη, Φορολογικό Δίκαιο, Γ' Έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκουλα, &25, σελ. 22*). Τα ανταποδοτικά τέλη είναι μονομερώς επιβαλλόμενες χρηματικές υποχρεώσεις, η καταβολή των οποίων συνδέεται με την παροχή ειδικής ωφελείας στον υπόχρεο, δηλαδή την απόλαυση δημοσίας υπηρεσίας ή δημοσίου πράγματος (βλ. *ΣτΕ 201/1961, ΣτΕ 1395/1967, ΣτΕ 649/1981, ΣτΕ 950/1981*).

Όπως έχει παγίως κριθεί, το ανταποδοτικό τέλος διακρίνεται από τον φόρο κατά το ότι αποτελεί μεν και αυτό, όπως ο φόρος, αναγκαστική παροχή, καταβάλλεται, όμως, έναντι ειδικής αντιπαροχής, ήτοι έναντι ειδικώς παρεχομένης δημοσίας υπηρεσίας, προς την οποία, μάλιστα, τελεί σε σχέση αντιστοιχίας, γιατί αποσκοπεί στην κάλυψη του κόστους της υπηρεσίας. Η δημοσία, δε, αυτή υπηρεσία, προς την οποία αντιστοιχεί το ανταποδοτικό τέλος, παρέχεται προεχόντως χάριν δημοσίου σκοπού, εξυπηρετούνται, όμως, με αυτήν ταυτοχρόνως και όποιοι την χρησιμοποιούν, που φέρουν και το βάρος των δαπανών της. Λόγω, μάλιστα, ακριβώς του δημοσίου χαρακτήρα της ειδικής αντιπαροχής, η υποχρέωση καταβολής του ανταποδοτικού τέλους ούτε την πραγματική χρησιμοποίηση της υπηρεσίας στη συγκεκριμένη περίπτωση προϋποθέτει κατ' ανάγκην, ούτε την ακριβή

αντιστοιχία μεταξύ του ύψους του τέλους και του κόστους της παρεχομένης υπηρεσίας, αφού αρκεί απλώς η δυνατότητα (ετοιμότητα) παροχής της υπηρεσίας και η κατ' αρχήν κάλυψη των δαπανών της από το τέλος, που καταβάλλουν οι χρήστες της (βλ. ΣτΕ 2483/1999, ΣτΕ 950/1981, ΣτΕ 649/1981, ΑΕΔ 5/1984).

Κατά τη νομολογία, μάλιστα, του Δ.Ε.Κ., το ύψος των ανταποδοτικών τελών πρέπει να είναι και ανάλογο με τη δαπάνη, στην οποία υποβάλλεται η Δημόσια Διοίκηση, άλλως, εάν το ύψος ενός τέλους είναι γενικώς άσχετο προς τα έξοδα, στα οποία υποβάλλεται η Διοίκηση, τότε δεν μπορεί να αποτελεί τέλος ανταποδοτικού χαρακτήρα {βλ. απόφαση Δ.Ε.Κ. της 2ας Δεκεμβρίου 1997, *Fantask A/S* κ.λπ. κατά *Industriministeriet (Ehrvervministeriet)*, Συλλ. 1997 σελ. Ι-6783}.

Κατά συνέπεια, όταν ελλείπουν τα στοιχεία, τα οποία επιτρέπουν σε ένα οικονομικό βάρος να χαρακτηριστεί ως τέλος, τότε η σχετική επιβάρυνση αποτελεί φόρο (βλ. ΣτΕ 60/2010 ΕΔΔΔΔ 2011.516, ΣτΕ 2462/1999 ΕΕμπΔ 2001.355).

III. Εν προκειμένω, το τιτλοφορούμενο ως «Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.)» ουδόλως αποτελεί, στην πραγματικότητα ανταποδοτικό τέλος, καθώς, εν απουσία όλων των στοιχείων, που θα επέτρεπαν κάτι τέτοιο, συνιστά κατ' ουσίαν φόρο.

Ειδικότερα, στην Αιτιολογική Έκθεση του Νόμου επιχειρείται η θεμελίωση της ανταποδοτικότητας στη βάση ότι το Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. «επιβάλλεται σε περιουσία της οποίας η πραγματική αξία εξαρτάται απολύτως από την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων και συνεπώς, εμπεριέχει σαφή στοιχεία εμμέσου ανταποδοτικότητας». Εντούτοις, η επικαλούμενη «ανταποδοτικότητα», πέραν του ότι ρητώς χαρακτηρίζεται ως «έμμεση», δείγμα της αδυναμίας ανευρέσεως πιο πειστικού επιχειρήματος, εμφανίζει τόσο μεγάλη γενικότητα και αοριστία, που, ασφαλώς, πόρρω απέχει από την έννοια της «ειδικής αντιπαροχής», ήτοι της ειδικώς παρεχομένης δημοσίας υπηρεσίας, προς την οποία, μάλιστα, η σχετική οικονομική επιβάρυνση πρέπει να τελεί σε σχέση αντιστοιχίας.

Περαιτέρω, στο ίδιο το γράμμα των διατάξεων του άρθρου 53 του Ν. 4021/2011 ευθέως αναγνωρίζεται ότι η επιβολή του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. υπαγορεύεται από «επιτακτικούς λόγους εθνικού συμφέροντος, που συνίστανται στην άμεση μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος». Η δε Αιτιολογική Έκθεση, κινουμένη στο ίδιο πλαίσιο, αναφέρει ότι, δεδομένης της οικονομικής καταστάσεως της Χώρας, στόχο, που υπηρετεί και η επιβολή του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε., «αποτελεί η δημοσιονομική της εξυγίανση, προκειμένου να αποκατασταθεί η εθνική δημοσιονομική ανεξαρτησία».

Επομένως, καθίσταται σαφές ότι ο προορισμός των εσόδων, που θα εισπραχθούν από την επιβολή του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε, εντοπίζεται στην εξυπηρέτηση δημοσιονομικών στόχων, μη άμεσα συναρτωμένων με την παροχή κάποιας ειδικής ωφελείας στους ιδιοκτήτες των ακινήτων, με συνέπεια να αποκαλύπτεται ευχερώς ο αληθής χαρακτήρας της εν λόγω δημοσιονομικής επιβαρύνσεως, η οποία συνιστά αναντίρρητα φόρο επί της περιουσίας και όχι «τέλος». Ως εκ τούτου, νομίμως και βασίμως τίθεται υπό τη βάση των συνταγματικών αρχών και κανόνων, που αναπτύσσονται αναλυτικώς κατωτέρω.

Γ. ΛΟΓΟΙ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ

1^{ος} Λόγος Ακυρώσεως

I. Στη διάταξη του άρθρου 17§1 του Συντάγματος ορίζεται ότι «*Η ιδιοκτησία τελεί υπό την προστασία του Κράτους, τα δικαιώματα όμως που απορρέουν από αυτή δεν μπορούν να ασκούνται σε βάρος του γενικού συμφέροντος*». Περαιτέρω, στη διάταξη του άρθρου 17§2 εδ. α' του Συντάγματος προβλέπεται ότι «*Κανένας δεν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως ο νόμος ορίζει, και πάντοτε αφού προηγηθεί πλήρης αποζημίωση, που να ανταποκρίνεται στην αξία την οποία είχε το απαλλοτριούμενο κατά το χρόνο της συζήτησης στο δικαστήριο για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης*».

Σύμφωνα με τη νομολογία (βλ. ΣτΕ 1395-96/1956, 2307/1963, 1131/1965 και *Ι. Σαρμά, Η συνταγματική και διοικητική νομολογία του ΣτΕ, Β' Έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1994, σελ. 478*), η επιβολή φόρων δεν επιτρέπεται να οδηγεί ούτε σε δήμευση της περιουσίας του φορολογουμένου, δηλαδή σε ουσιώδη περιορισμό του δικαιώματος της ιδιοκτησίας, ούτε σε κατάλυση της οικονομικής ελευθερίας, που κατοχυρώνονται συνταγματικά. Σε κάθε περίπτωση, η φορολογική νομοθεσία δεν μπορεί να προχωρήσει μέχρι του να αναιρεί την ουσία της ιδιοκτησίας, η οποία είναι, μέσα σε λογικά όρια και στο πλαίσιο της κοινωνικής λειτουργίας της, η απόλαυση, χρήση και ανάλωση των καρπών της ιδιοκτησίας (βλ. *Ι.Δ. Αναστόπουλο – Θ.Π. Φορτσάκη, Φορολογικό Δίκαιο, Γ' Έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2008, §129, σελ. 131*). Διαφορετικά, ο φόρος αποκτά μη επιτρεπτό δημευτικό χαρακτήρα (βλ. *Ι.Δ. Αναστόπουλο – Θ.Π. Φορτσάκη, ό.π., Γ. Κασιμάτη, Τα συνταγματικά όρια της ιδιοκτησίας, 1972, σελ. 30 επ., Μ.Γ. Κυπραίο, Στοιχεία Φορολογικού Δικαίου, Αθήνα, 1980, σελ. 680-682, Κ.Δ. Φινοκαλιώτη, Φορολογικό Δίκαιο, Γ' Έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, σελ. 152*). Η τυχόν φορολόγηση της περιουσίας με υπερβολικά υψηλούς συντελεστές, εφ' όσον αυτή καταλήγει με μαθηματική βεβαιότητα, μέσα σε λίγα χρόνια, στην απομύζηση από το Κράτος ολόκληρης της οικονομικής αξίας της, εξομοιώνεται προς τη στέρηση της ιδιοκτησίας και αντίκειται στις επιταγές του άρθρου 17 του Συντάγματος (βλ. *Κ.Χ. Χρυσόγονο, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, Β' Έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2002, σελ. 345*).

II. Στις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., που τιτλοφορείται «Προστασία ιδιοκτησίας», προβλέπεται ότι «Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας αυτού ειμή διά λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύει Νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίον προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων». Το Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο της Ε.Σ.Δ.Α. κυρώθηκε από

την Ελλάδα με το Ν.Δ. 53/1974 και, μετά την κύρωσή του, έχει, δυνάμει της διατάξεως του άρθρου 28§1 του Συντάγματος, υπερνομοθετική ισχύ.

Κατά τη νομολογιακή προσέγγιση των ανωτέρω διατάξεων, το Ε.Δ.Δ.Α. διαπιστώνει στη δεύτερη παράγραφο του ως άνω άρθρου 1 μια επιπρόσθετη εγγύηση για τους πολίτες στα ζητήματα φορολογίας και επιβεβαιώνει τον τιθέμενο με την πρώτη παράγραφο κανόνα, ερμηνεύοντας τη διάταξη υπέρ της προστασίας του δικαιώματος (βλ. Γ.Β. Φουφόπουλο, *Η ΕΣΔΑ και οι φορολογικές κυρώσεις στη νομολογία του ΕΔΔΑ*, ΔΦΝ 2001, σελ. 931 επ.). Ειδικότερα, στην απόφαση *Gasus Dossier-und Fordertechnik GmbH κατά Ολλανδίας* (23-02-1995, Α' 306 Β, *ΕΕΕυρΔ* 1996.144), Δικαστήριο επιβεβαιώνει την ανάγκη ερμηνείας της φράσεως της δεύτερης παραγράφου υπό το φως της αρχής, που τίθεται στο πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου. Κατά συνέπεια, η αρχή της «*δίκαιης (εύλογης) ισορροπίας*» (*fair balance - juste équilibre*) μεταξύ των απαιτήσεων του δημοσίου συμφέροντος και των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου τίθεται υπό εξέταση και επιτρέπει να διερευνάται «*η αναλογικότητα μεταξύ του ποσού του φόρου και της φοροδοτικής ικανότητας του φορολογουμένου*» (βλ. και L. Sermet, «*La CEDH et le droit de propriété*», *Dossier sur les droits de l'homme, Conseil de l'Europe, Strasbourg, 1991*, σελ. 28). Περιορισμοί, δε, επιβάλλονται και ως προς τα μέτρα και κυρώσεις, που μπορεί ο νομοθέτης να θεσπίσει και η φορολογική διοίκηση ενός Κράτους να επιβάλει προς εξασφάλιση της καταβολής των φόρων (βλ. απόφαση *Hentrich κατά Γαλλίας*, 22-9-1994, Α' 320-Α, *Revue Française de Droit Administratif*, τεύχος 6, 1995, σελ. 1173 επ.).

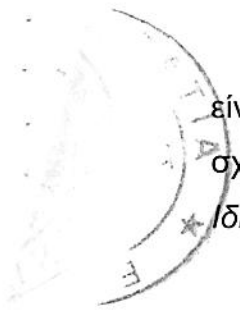
III. Η εξέταση των ανεκτών προς το δικαίωμα προστασίας της ιδιοκτησίας ορίων φορολογήσεως της κατοχής της ακίνητης περιουσίας απετέλεσε αντικείμενο προβληματισμού και για τη γερμανική και γαλλική νομολογία. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ότι στη Γερμανία, το Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο της Καρλσρούης, με μια απόφαση που εξέδωσε στις 22 Ιουνίου 1995 (*BVerfGE*, 93, 121), οδήγησε, κατ' ουσίαν, στη σιωπηρή απόσυρση του γερμανικού φόρου επί της κατοχής της περιουσίας (*Vermögensteuer*). Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, ο φόρος επί της κατοχής της περιουσίας δεν μπορεί να καθιερώνεται, παρά στο μέτρο που, από τη

συνύπαρξή του με τους άλλους υφισταμένους φόρους, αφήνει άθικτη την ουσία της περιουσίας και μπορεί να καταβάλλεται ετησίως χάρη στα εισοδήματα, τα οποία προέρχονται κατά συνήθη χρήση από την περιουσία αυτή. Προχωρώντας δε ακόμη παραπέρα, σημείωσε ότι και το εισόδημα, που προκύπτει από την περιοδική εκμετάλλευση της περιουσίας, πρέπει μεν να συμβάλλει στην κάλυψη των δημοσίων βαρών, συγχρόνως, όμως, ένα τμήμα του πρέπει να παραμένει εις χείρας του φορολογουμένου-κατόχου της περιουσίας. Διατυπώνοντας δε τον λεγόμενο κανόνα της «*διαίρεσεως εις το ήμισυ*» (*Halbteilungsgrundsatz*), τοποθέτησε το όριο στο ήμισυ του ως άνω εισοδήματος, με την έννοια ότι η συνολική φορολογική επιβάρυνση της ακίνητης περιουσίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ήμισυ του εισοδήματος, που παράγεται από αυτή.

Στο ίδιο πνεύμα κινήθηκε κατά το παρελθόν και το Γαλλικό Συνταγματικό Συμβούλιο (*Conseil Constitutionnel*), σε μια απόφαση, που εξέδωσε στις 29 Δεκεμβρίου 1998 (*no 98-405 DC*), σχετικά με τον γαλλικό φόρο αλληλεγγύης επί της περιουσίας (*Impôt de Solidarité sur la Fortune*), ο οποίος, σημειωτέον, επιβάλλεται στο σύνολο της περιουσίας και όχι μόνον στην ακίνητη ιδιοκτησία. Στην απόφαση αυτή, το Γαλλικό Συνταγματικό Συμβούλιο επεσήμανε ότι ο φόρος αλληλεγγύης επί της περιουσίας αποτελεί φόρο επί της κατοχής της περιουσίας, καταβλητέο διά των εισοδημάτων, που παράγει αυτή. Για να είναι η φορολόγηση της περιουσίας συνταγματικώς ανεκτή, θα πρέπει η κατοχή της να συνδέεται και με παραγωγή εισοδήματος. Προς την κατεύθυνση αυτή, μάλιστα, θεσπίστηκε, με τον φορολογικό νόμο (*loi de finances*) του 2006, και η λεγομένη «*φορολογική ασπίδα*» (*bouclier fiscal*), σύμφωνα με την οποία η συνολική φορολογική επιβάρυνση του φορολογουμένου από τους αμέσους φόρους (*φόρος εισοδήματος, φόρος κατοχής, δημοτικοί φόροι - αντίστοιχοι με το Τ.Α.Π. - και φόρος κατοικίας*) δεν πρέπει να υπερβαίνει αθροιστικώς το εξήντα τοις εκατό (60%) των εισοδημάτων του. Εν συνεχεία δε, με τον νόμο της 1^{ης} Αυγούστου 2007 «*για την ενίσχυση της εργασίας, της απασχολήσεως και της αγοραστικής δυνάμεως*», το όριο των ως άνω αμέσων φόρων, στους οποίους, μάλιστα, προστέθηκαν και οι κοινωνικές εισφορές, κατήλθε στο πενήντα τοις εκατό (50%) των εισοδημάτων του φορολογουμένου. Η στόχευση του μέτρου αυτού

είναι προφανής, ήτοι η αποφυγή προσλήψεως δημοτικού χαρακτήρα από τη σχετική φορολογία (βλ. και Ε.Κ. Μπακάλη, *Φορολογικοί Περιορισμοί της Ιδιοκτησίας*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2008).

Εκ των ανωτέρω καθίσταται σαφής η ευρύτερη τάση να συνδέεται ο καταβλητέος λόγω της κατοχής της περιουσίας φόρος με το παραγόμενο εκ της περιουσίας αυτής εισόδημα, αλλά και με το συνολικό εισόδημα του φορολογουμένου, ώστε αφενός να αποφεύγεται η σταδιακή απομείωση της αξίας της ακίνητης περιουσίας διά της συνολικής φορολογικής επιβαρύνσεώς της, που συνιστά, κατ' ουσίαν, ανεπίτρεπτη συνταγματικώς δήμευση αυτής, και αφετέρου η φορολόγησή της να αντανakλά πραγματική φοροδοτική ικανότητα.

IV. Υπό, πλην του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε., επί της ακίνητης περιουσίας το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο επιβάλλονται οι ακόλουθοι φόροι και τέλη: **α)** Στο πεδίο της φορολογίας της μεταβιβάσεως της ακίνητης περιουσίας από επαχθή αιτία ο Φόρος Μεταβιβάσεως Ακινήτων (Φ.Μ.Α., Ν. 1587/1950) και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας στις νεόδμητες οικοδομές (Φ.Π.Α., άρθρο 1 Ν. 3427/2005, άρθρο 6 Κ.Φ.Π.Α.), **β)** στο πεδίο της φορολογίας της μεταβιβάσεως της ακίνητης περιουσίας από χαριστική αιτία ο Φόρος Κληρονομιών, Δωρεών και Γονικών Παροχών (Ν. 2961/2001). **γ)** Στο πεδίο της φορολογίας της κατοχής της ακίνητης περιουσίας ο Φόρος Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π., άρθρα 27 επ. Ν. 3842/2010), το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας (Τ.Α.Π., άρθρο 24 Ν. 2130/1993), ο Ειδικός Φόρος επί των Ακινήτων (άρθρα 15-18 Ν. 3091/2002), ενώ σχετικά πρόσφατα επιβλήθηκε και Έκτακτη Εισφορά στα Ακίνητα (άρθρο 3 Ν. 3808/2009), **δ)** στο πεδίο της φορολογίας του εισοδήματος, το Εισόδημα από Ακίνητα αποτελεί εισόδημα Α'-Β' πηγής (άρθρα 20-23 Κ.Φ.Ε.) και συναθροίζεται, κατ' αρχάς, με τα λοιπά εισοδήματα του φορολογουμένου ενώ, επιπλέον, επιβάλλεται Συμπληρωματικός Φόρος στο ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα (άρθρα 9§5, 10§2 και 109§3 Κ.Φ.Ε.), Τέλος Χαρτοσήμου πλέον Εισφοράς υπέρ Ο.Γ.Α. στα μισθώματα πλην μισθώσεων κατοικιών (άρθρο 13§2 εδ. α' Κ.Ν.Τ.Χ.), και, περαιτέρω, υπολογίζεται τεκμαρτό εισόδημα για ιδιοχρησιμοποιούμενες ή δωρεάν παραχωρούμενες οικοδομές (άρθρο 22 Κ.Φ.Ε.) και προβλέπεται «αντικειμενική δαπάνη» (τεκμήριο) για ιδιοκατοικουμένη ή μισθωμένη ή

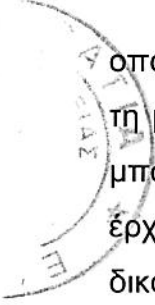

δωρεάν παραχωρουμένη κύρια κατοικία και για ιδιοκατοικουμένη ή μισθωμένη δευτερεύουσα κατοικία (άρθρο 16§1 περ. α' και β' Κ.Φ.Ε.) και «αντικειμενική δαπάνη» (τεκμήριο) αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων για αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών (άρθρο 17 περ. γ' Κ.Φ.Ε.). Τα ανωτέρω αποτελούν τα σημαντικότερα φορολογικά βάρη, που προβλέπονται σχετικά με την ακίνητη περιουσία, χωρίς, ωστόσο, η φορολογική επιβάρυνση να εξαντλείται σε αυτά, καθώς υπάρχει ακόμη πληθώρα δημοτικών τελών, αλλά και τελών, που σχετίζονται με τη σύνταξη και μεταγραφή των μεταβιβαστικών συμβολαίων, την έκδοση των οικοδομικών αδειών κ.λπ.

V. Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, το Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. δεν πρέπει να αξιολογηθεί κατά τρόπο αυτόνομο, αλλά συνδυαστικώς και συνολικώς, ήτοι σε συνάρτηση με τις προαναφερθείσες φορολογικές επιβαρύνσεις της ακίνητης περιουσίας, που δημιουργούν υπέρμετρη φορολογική πίεση σε αυτή, απειλούσα την ίδια την ουσία της και καταλήγουσα, ουσιαστικώς, σε σταδιακή δήμευση αυτής. Πολλώ δε μάλλον, αφ' ης στιγμής η φορολόγηση της κατοχής της ακίνητης περιουσίας δεν πραγματοποιείται αποκλειστικώς στην περίπτωση, που αυτή παράγει εισόδημα, ώστε και η αναλογούσα σε αυτή φορολογική επιβάρυνση να καταβάλλεται ακριβώς από ένα μέρος των εισοδημάτων αυτών, παρά ο νομοθέτης αρκείται, άνευ ετέρου, στην κατοχή αυτής.

Περαιτέρω, προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας επέρχεται και διά του εξαναγκασμού του ιδιοκτήτη – φορολογουμένου να προβεί σε εκποίηση της περιουσίας του αυτής, ώστε να καταφέρει να αντεπεξέλθει στην καταβολή των φόρων, που συνδέονται με αυτή, ιδίως σε περίοδο οξυτάτης οικονομικής υφέσεως, που χαρακτηρίζεται από τεραστία έλλειψη ρευστότητας.

VI. Η ανωτέρω φορολογική επιβάρυνση, εξεταζομένη υπό το πρίσμα της αρχής της «δίκαιης (εύλογης) ισορροπίας» μεταξύ απαιτήσεων του δημοσίου συμφέροντος και του θεμελιώδους δικαιώματος της ατομικής ιδιοκτησίας, αλλά και υπό το πρίσμα της συνταγματικώς κατοχυρωμένης αρχής της αναλογικότητας (άρθρο 25§1 Συντ.). ουδόλως μπορεί να υποστηριχθεί ότι ικανοποιεί τις απαιτήσεις τους. Ειδικότερα, μόνη η κατοχή της ακίνητης περιουσίας, ως ο «εύκολος στόχος» φορολόγησεως σε κάθε συγκυρία, στην

οποία απαιτείται η άμεση εισροή εσόδων στο Δημόσιο Ταμείο, δεν αποτελεί τη μόνη ή την επιεικέστερη δυνατή επιλογή, καθώς ο επιδιωκόμενος σκοπός μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα εναλλακτικά μέτρα, τα οποία δεν θα έρχονται σε αντίθεση το συνταγματικώς και υπερνομοθετικώς κατοχυρωμένο δικαίωμα ιδιοκτησίας, πλήττοντας την ουσία αυτού. Τα ανωτέρω ισχύουν κατά μείζονα λόγο, εάν συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι ως κύρωση για τη μη καταβολή του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. προβλέπεται η διακοπή της παροχής ενός κοινωνικού αγαθού, όπως είναι το ηλεκτρικό ρεύμα. Τέλος, για την ορθή προσέγγιση της ανωτέρω σταθμίσεως, επισημαίνεται ότι μόνο το ταμειευτικό συμφέρον του Δημοσίου δεν αποτελεί σκοπό δημοσίου συμφέροντος, ώστε να δικαιολογηθεί επαρκώς η περιστολή ενός ατομικού δικαιώματος, όπως η προστασία της ιδιοκτησίας (βλ. ΟΛΣΤΕ 1663/2009 Δίκη 2010.507 και Ε.Δ.Δ.Α., απόφαση Μειδάνης κατά Ελλάδας, 22-05-2008, Δίκη 2008.704).

Επομένως, εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η προσβαλλομένη Απόφαση, ως ερειδομένη επί των διατάξεων του άρθρου 53 του Ν. 4021/2001, οι οποίες εισάγουν ένα επιπρόσθετο φορολογικό βάρος στην ακίνητη περιουσία και, σε συνδυασμό με τις λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις της ακίνητης περιουσίας, καταλήγουν στη σταδιακή δήμευση αυτής, με αποτέλεσμα να αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου 17 του Συντάγματος και του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., παρίσταται ακυρωτέα.

2^{ος} Λόγος Ακυρώσεως

I. Στη διάταξη του άρθρου 78§1 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Κανένας φόρος δεν επιβάλλεται ούτε εισπράττεται χωρίς τυπικό νόμο που καθορίζει το υποκείμενο της φορολογίας και το εισόδημα, το είδος της περιουσίας, τις δαπάνες και τις συναλλαγές ή τις κατηγορίες τους, στις οποίες αναφέρεται ο φόρος». Περαιτέρω, στη διάταξη του άρθρου 78§4 του Συντάγματος προβλέπεται ότι «Το αντικείμενο της φορολογίας, ο φορολογικός συντελεστής, οι απαλλαγές ή εξαιρέσεις από τη φορολογία και η απονομή των συντάξεων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης».

Στις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις ορίζονται τα αντικειμενικώς ουσιώδη στοιχεία του φόρου, ήτοι το υποκείμενο, το αντικείμενο και ο συντελεστής του φόρου, καθώς και οι φορολογικές απαλλαγές ή εξαιρέσεις, τα οποία, μάλιστα, κατά ρητή επιταγή, δύνανται να ορίζονται μόνο με τυπικό νόμο και δεν μπορούν να αποτελούν αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησεως (βλ. ΟΛΑΠ 18/1994 Δ/νη 1994.1264). Ειδικώς καθ' όσον αφορά στο αντικείμενο του φόρου, η συνταγματική υποχρέωση καθορισμού του με τυπικό νόμο εκτείνεται και στον προσδιορισμό της φορολογικής βάσεως, δηλαδή του μεγέθους εκείνου, επί του οποίου υπολογίζεται ο φόρος (βλ. Ι.Δ. Αναστόπουλου – Θ.Π. Φορτσάκη, *ό.π.*, §87, σελ. 72).

II. Εν προκειμένω, όπως προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 53§2 του Ν. 4021/2011, για τον υπολογισμό του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. λαμβάνεται υπ' όψιν το εμβαδό της δομημένης επιφανείας, το ύψος της τιμής ζώνης και η παλαιότητα του ακινήτου, όπως αυτά αναγράφονται στο λογαριασμό της Δ.Ε.Η. ή των εναλλακτικών προμηθευτών ηλεκτρικού ρεύματος, με βάση τα οποία υπολογίστηκε κατά τη 17-09-2011 το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας της παρ. 1 του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993, καθώς και συντελεστής προσαύξησης αντιστρόφως ανάλογος προς την παλαιότητα του ακινήτου και συντελεστής προσδιορισμού του τέλους σε ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο σύμφωνα με τους πίνακες, που παρατίθενται στην ως άνω διάταξη. Κατά συνέπεια, η φορολογική βάση του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. δεν καθορίζεται ευθέως από τον Νόμο, αλλά κατά παραπομπή στη μέθοδο υπολογισμού, την οποία χρησιμοποιεί η Δ.Ε.Η. και, κατ' επέκταση, οι εναλλακτικοί προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος για το Τ.Α.Π. Το δε γεγονός αυτό συνιστά κατ' εξουσιοδότηση προσδιορισμό ενός ουσιώδους στοιχείου του φόρου και, μάλιστα, ούτε καν από την κανονιστικώς δρώσα διοίκηση, αλλά από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Ο - ανεπίτρεπτος συνταγματικώς - κατ' εξουσιοδότηση προσδιορισμός της βάσεως υπολογισμού του φόρου από ιδιώτη αποκτά μείζονες διαστάσεις ιδίως καθ' όσον αφορά στο εμβαδό των δομημένων επιφανειών, ως προσδιοριστικού παράγοντα της βάσεως υπολογισμού. Συγκεκριμένα, ο υπολογισμός του Τ.Α.Π. στηρίζεται στην ιδιωτική καταγραφή της ακίνητης περιουσίας των πολιτών από τη Δ.Ε.Η., η οποία, όπως

αποδεικνύεται εν τοις πράγμασι, σε πολλές περιπτώσεις είναι εσφαλμένη. Σε κάθε περίπτωση, η καταγραφή αυτή δεν περιβάλλεται με τις αυξημένες θεσμικές εγγυήσεις, που απαιτεί η αναγόρευση του στοιχείου αυτού ως προσδιοριστικού παράγοντα του αντικειμένου του φόρου. Θεσμικές εγγυήσεις, τις οποίες θα μπορούσε να εξασφαλίσει μόνο η συγκρότηση «περιουσιολογίου» ακινήτων (άρθρο 52 Ν. 3842/2010) ή η χρησιμοποίηση των στοιχείων του Κτηματολογίου.

Επομένως, η προσβαλλομένη Απόφαση, η οποία, στο άρθρο 1 αυτής, ορίζει τη διαδικασία επιβολής του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε., στηρίζεται σε διατάξεις αντίθετες προς τις συνταγματικές διατάξεις του άρθρου 78§§1,4 και, για τον λόγο αυτό, παρίσταται ακυρωτέα.

3^{ος} Λόγος Ακυρώσεως

I. Στη διάταξη του άρθρου 26§2 του Συντάγματος ορίζεται ότι «*Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση*». Περαιτέρω, στη διάταξη του άρθρου 1§3 του Συντάγματος ορίζεται ότι «*Όλες οι εξουσίες πηγάζουν από το Λαό, υπάρχουν υπέρ αυτού και του Έθνους και ασκούνται όπως ορίζει το Σύνταγμα*». Εκ των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων παρέπεται ότι οι πράξεις, που συνιστούν κατ' εξοχήν άσκηση δημοσίας εξουσίας και έκφραση κυριαρχίας, ασκούνται αποκλειστικώς από το Κράτος και επ' ουδενί από ιδιώτες (βλ. ΟΛΣΤΕ 1934/1998 ΤοΣ 1999.598).

II. Ο φόρος αποτελεί υποχρεωτική παροχή, το περιεχόμενο της οποίας καθορίζεται μονομερώς από τη δημοσία εξουσία, που ενεργεί ως imperium, και η καταβολή της εξασφαλίζεται με μέσα καταναγκασμού (βλ. Ι.Δ. Αναστόπουλο – Θ.Π. Φορτσάκη, Φορολογικό Δίκαιο, ό.π., §19, σελ. 16). Τα μέσα αναγκαστικής εισπράξεως των φόρων καθορίζονται με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., Ν.Δ. 356/1974), στη διάταξη του άρθρου 2 του οποίου ορίζεται ότι η πράξη βεβαιώσεως του φόρου αποτελεί τίτλο εκτελεστό.

Επομένως, η βεβαίωση και είσπραξη των φόρων, αλλά και η βεβαίωση των φορολογικών παραβάσεων και η επιβολή των προβλεπόμενων δι' αυτές

φορολογικών (διοικητικών) κυρώσεων, ως κατ' εξοχήν άσκηση δημοσίας εξουσίας, ανήκει αποκλειστικώς στο Κράτος. Αντιθέτως, η αρμοδιότητα αυτή δεν δύναται να ανατεθεί, κατά τρόπο συνταγματικώς ανεκτό και επιτρεπτό, σε ιδιώτες.

III. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53§§8-11 του Ν. 4021/2011, τόσο η βεβαίωση, όσο και η είσπραξη του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. ανατίθεται στη Δ.Ε.Η. και στους λοιπούς εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος. Μάλιστα, ρητώς χορηγείται στα ανωτέρω πρόσωπα το δικαίωμα, σε περίπτωση μη καταβολής του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε., να προβούν σε διακοπή της παροχής του ηλεκτρικού ρεύματος. Κατά τον τρόπο, όμως, αυτό μια κατ' εξοχήν έκφανση της δημοσίας εξουσίας και της κρατικής κυριαρχίας, όπως είναι η βεβαίωση και είσπραξη ενός φόρου επί του κεφαλαίου, ανατίθεται σε ιδιωτικές ανώνυμες εταιρείες, που ουδόλως συνιστούν, ασφαλώς, όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, κατά πρόδηλη παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 26§2 και 1§3 του Συντάγματος, συνδυαστικώς ερμηνευομένων.

Επομένως, η προσβαλλομένη κανονιστική απόφαση, η οποία, μάλιστα, στο άρθρο 4 αυτής προβλέπει τη διαδικασία βεβαιώσεως και εισπράξεως του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε, ερείδεται επί αντισυνταγματικών διατάξεων και, ως εκ τούτου, τυγχάνει ακυρωτέα.

4^{ος} Λόγος Ακυρώσεως

I. Στη διάταξη του άρθρου 4§5 του Συντάγματος ορίζεται ότι *«Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους»*. Με τη διάταξη αυτή κατοχυρώνεται συνταγματικώς η αρχή της φορολογικής ισότητας, με την έννοια της καθολικότητας της φορολογικής υποχρεώσεως και της φορολογίας με βάση τη φοροδοτική ικανότητα των πολιτών. Εξάλλου, ο γενικός κανόνας της ισότητας ενώπιον του νόμου, όπως καθιερώνεται με τη διάταξη του άρθρου 4§1 του Συντάγματος, εφαρμοζόμενος στο αντικείμενο της φορολογίας, συνεπάγεται για τον νομοθέτη την υποχρέωση να χειρίζεται κατά τρόπο ομοιόμορφο τις όμοιες από πλευράς φοροδοτικής ικανότητας περιπτώσεις, δηλαδή την ίση μεταχείριση των φορολογουμένων, που τελούν υπό τις αυτές συνθήκες (*οριζόντια φορολογική*

ισότητα, βλ. Κ. Δ. Φινοκαλιώτη, *Φορολογικό Δίκαιο*, Γ' Έκδοση, σελ. 136 και ΣΤΕ 2060/1990, ΣΤΕ 648/1995 ΔΔίκη 1995 ΔΦΝ 1996.592). Αντιθέτως, ο νομοθέτης όχι μόνο δεν κωλύεται, αλλά και υποχρεούται, κατ' εφαρμογή της συνταγματικής αυτής αρχής, αλλά και των επιταγών της αρχής της φορολογικής δικαιοσύνης και του κοινωνικού κράτους, να προβλέπει διαφορετική μεταχείριση κατηγοριών φορολογουμένων, που ευρίσκονται, αντικειμενικώς κρινόμενοι, σε διαφορετικές, ιδιαίτερες συνθήκες (κάθετη φορολογική ισότητα, βλ. Κ. Δ. Φινοκαλιώτη, *ό.π.*, σελ. 136 και ΣΤΕ 1228/1963, ΣΤΕ 3095-97/1976, ΣΤΕ 2912/1980, ΣΤΕ 4446/1984, ΣΤΕ 2254/1987, ΣΤΕ 2060/1990, ΣΤΕ 323/1993 ΔΦΝ 1994.227, ΣΤΕ 1642/1993 ΦορΕπιθ 1994.493, ΣΤΕ 2269/1995 ΤοΣ 1997.154, ΣΤΕ 3136/1997 ΔΦΝ 1998.1446, ΣΤΕ 1305/1999).

II. Εν προκειμένω, το Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. επιβάλλεται αδιακρίτως σε όλους τους ιδιοκτήτες «*δομημένων επιφανειών*», χωρίς να συνεκτιμά περαιτέρω ουσιώδεις παράγοντες, που προσδιορίζουν την αληθινή φοροδοτική τους ικανότητα. Ειδικότερα, κατ' αρχάς, δεν λαμβάνει καθ' όλου υπ' όψιν την παραγωγή ή όχι εισοδήματος από την ακίνητη αυτή ιδιοκτησία και, περαιτέρω, το ύψος του εισοδήματος αυτού. Ωστόσο, μόνη η κατοχή μιας ακίνητης περιουσίας, ακόμη και του ιδίου ύψους, δεν συνεπάγεται αυτομάτως και την ίδια φοροδοτική ικανότητα δύο διαφορετικών ιδιοκτητών, δεδομένου ότι στη μια περίπτωση δύναται να αποβαίνει παραγωγική και να δημιουργεί πραγματική φοροδοτική ικανότητα, ενώ στη δεύτερη είναι δυνατό, λόγω αντικειμενικής αδυναμίας εκμεταλλεύσεως (π.χ. *αδυναμία εκμισθώσεως*), να παραμένει απονεκρωμένη ή να αποβαίνει και ζημιογόνος (π.χ. *λόγω χρείας αποκαταστάσεως φθορών λόγω παλαιότητας*). Έτσι, όμως, κατά παραβίαση των προαναλυθέντων, καταλήγουμε στο αποτέλεσμα να τυγχάνουν ομοίας φορολογικής μεταχειρίσεως δύο περιπτώσεις, οι οποίες, βάσει πραγματικών δεδομένων, ουδόλως αποτυπώνουν ομοία φοροδοτική ικανότητα.

III. Περαιτέρω, για τη διάγνωση της πραγματικής φοροδοτικής ικανότητας του ιδιοκτήτη δεν λαμβάνεται υπ' όψιν ούτε το εν γένει αποκτώμενο εξ αυτού εισόδημα, ώστε να εξακριβώνεται η πραγματική δυνατότητά του να καταβάλει τον φόρο, που αντιστοιχεί στην ακίνητη περιουσία του, αλλά και συνολικώς τους φόρους που του αναλογούν. Μόνο η κατοχή ακίνητης ιδιοκτησίας δεν

αντανακλά πραγματική φοροδοτική ικανότητα, εφ' όσον ο φορέας αυτής δεν αποκτά εισόδημα οποιασδήποτε πηγής τέτοιου ύψους, ώστε να δύναται δι' αυτού να συμμορφωθεί προς την απορρέουσα εκ της ιδιοκτησίας αυτής φορολογική υποχρέωσή του. Σύμφωνα, δε, με την προπαρατεθείσα γερμανική και γαλλική συνταγματική νομολογία, το αποκτώμενο εισόδημα θα πρέπει, στη χειρότερη περίπτωση, να επιμερίζεται μεταξύ καταβολής του συνόλου των ατομικών φορολογικών επιβαρύνσεων και διατηρήσεως του ημίσεως αυτού εις χείρας του φορολογουμένου, προς ικανοποίηση των ατομικών αναγκών του. Άλλως, καταλήγουμε στο δημοτικό αποτέλεσμα η καταβολή του φόρου να καθίσταται δυνατή μόνο διά της εκποίησης της ακίνητης περιουσίας, που αποτελεί ταυτοχρόνως και αντικείμενο φορολογήσεως.

IV. Επιπροσθέτως, για τον υπολογισμό του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. λαμβάνονται υπ' όψιν μόνο η επιφάνεια του ακινήτου, η τιμή ζώνης αυτού (*η οποία, μάλιστα, καθορίζεται με κατ' εξουσιοδότηση του Νόμου εκδοθείσες Υ.Α.*) και η παλαιότητα αυτού. Αντιθέτως, δεν λαμβάνονται υπ' όψιν άλλοι ουσιώδεις προσδιοριστικοί παράγοντες, όπως ο συντελεστής ορόφου ή ο συντελεστής εμπορικότητας, οι οποίοι, βεβαίως, διαφοροποιούν την αξία των ακινήτων, γι' αυτό και λαμβάνονται υπ' όψιν και στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων (*άρθρο 41 Ν. 1249/1982*). Όσον αφορά, δε, στις τιμές ζώνης, αυτές κατηγοριοποιούνται και συνδέονται με πάγιο ποσό φόρου ανά τ.μ. με τέτοιο τρόπο, ώστε ακίνητα ευρισκόμενα σε περιοχές με τιμές ζώνης ουσιωδώς διαφορετικές (*π.χ. 1.001 ευρώ/τ.μ. και 1.500 ευρώ/τ.μ.*), να τυγχάνουν αδικαιολογήτως ομοίας φορολογικής μεταχειρίσεως.

V. Τέλος, το Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. αποτελεί τη δεύτερη φορολογική επιβάρυνση της κατοχής της ακίνητης περιουσίας μέσα στο ίδιο οικονομικό έτος (2011). Ειδικότερα, όσοι έχουν ακίνητη περιουσία άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) Ευρώ επιβαρύνονται, όπως προεκτέθηκε, και με τον Φ.Α.Π. (*άρθρα 27 επ. Ν. 3842/2010*). Έτσι, όμως, σημειώνεται παραβίαση και της αρχής της απαγορεύσεως της διπλής φορολογίας, ήτοι της απαγορεύσεως εκ νέου φορολογήσεως της ίδιας φορολογητέας ύλης για την ίδια αιτία (*βλ. ΣΤΕ 1500/1986 Ευρετήριο ΣΤΕ 1986.1375*).

Σύμφωνα με τα προαναλυθέντα, η προσβαλλομένη κανονιστική πράξη, ως εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση διατάξεων αντικειμένων στις αρχές της φορολογικής ισότητας, της φορολογήσεως βάσει της φοροδοτικής ικανότητας και της απαγορεύσεως της διπλής φορολογίας, τυγχάνει ακυρωτέα.

5^{ος} Λόγος Ακυρώσεως

I. Στη διάταξη του άρθρου 2§1 του Συντάγματος_ορίζεται ότι «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας». Σύμφωνα, δε, με τις διατάξεις των άρθρων 110§1 και 48§1 του Συντάγματος, η ανωτέρω θεμελιώδης συνταγματική διάταξη εξαιρείται των υποκειμένων σε αναθεώρηση ή αναστολή συνταγματικών διατάξεων.

Η διάταξη αυτή, η οποία βρίσκεται στο Τμήμα Α' του πρώτου μέρους του Συντάγματος, που φέρει τον τίτλο «Μορφή του Πολιτεύματος», δεν θεσπίζει «ατομικό δικαίωμα», αλλά χαρακτηρίζει το δημοκρατικό μας πολίτευμα ως ανθρωποκεντρικό, με θεμέλιο την αξία του ανθρώπου. Ο σεβασμός της αναγορεύεται σε ύπατο κριτήριο της εκφράσεως και δράσεως των οργάνων της Πολιτείας. Στην αξία του ανθρώπου περιλαμβάνεται πρωτίστως η ανθρώπινη προσωπικότητα, ως εσωτερικό συναίσθημα τιμής και ως κοινωνική αναγνώριση υπολήψεως. Με βάση τη διάταξη αυτή του άρθρου 2, που δεν αποτελεί απλή διακήρυξη, αλλά κανόνα δικαίου συνταγματικού επιπέδου, η Πολιτεία, δηλαδή όλα τα πολιτειακά όργανα, οφείλουν όχι μόνο να «σέβονται», αλλά και να «προστατεύουν» την αξία αυτή από προσβολές προερχόμενες από τρίτους, όταν ορισμένη πολιτειακή πράξη μειώνει ή καταργεί σε συγκεκριμένη περίπτωση την προστασία, που παρέχεται από την κοινή νομοθεσία (άρθρα 34, 57, 59, 932 ΑΚ). Αίροντας έτσι, στην περίπτωση αυτή, την γενικώς αναγνωρισμένη διασφάλιση της προσωπικότητας έναντι προσβολών κατ' αυτής, η πράξη αυτή αντιβαίνει στο άρθρο 2§1 του Συντάγματος και είναι ανίσχυρη ως αντισυνταγματική. Τα πράγματα δεν μεταβάλλονται και αν ακόμη θεωρηθεί ότι το άρθρο 2§1 ιδρύει ατομικό δικαίωμα, δεδομένου ότι στο ατομικό αυτό δικαίωμα περιλαμβάνεται όχι μόνο η άμυνα κατά επεμβάσεων της πολιτειακής εξουσίας, αλλά και η

αξίωση κατά της Πολιτείας για θετική ενέργεια προς αποτροπή προσβολών της αξίας του ανθρώπου από τρίτους, εις τρόπον, ώστε το περιεχόμενο του συγκεκριμένου ατομικού δικαιώματος να εμποδίζει τον νομοθέτη να υποβιβάσει σε συγκεκριμένη περίπτωση το υφιστάμενο επίπεδο προστασίας (βλ. ΟΛΑΠ 40/1998 ΝοΒ 1999.752).

II. Στο πεδίο της επιβολής των φορολογικών βαρών, οι συνέπειες της μη συμμορφώσεως προς την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων εντοπίζονται σε τρία επίπεδα: **α)** την επιβολή διοικητικών και ποινικών κυρώσεων (N. 2523/1997 και επιμέρους ρυθμίσεις φορολογικών νομοθετημάτων), **β)** τη μη χορήγηση Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (άρθρο 26 N. 1882/1990) και **γ)** την επιδίωξη της αναγκαστικής εισπράξεως των οφειλομένων ποσών με μέσα διοικητικού καταναγκασμού (Κ.Ε.Δ.Ε., Ν.Δ. 356/1974). Τα μέτρα αυτά κρίνονται συνταγματικώς ανεκτά ως προς τον κολασμό και τον εξαναγκασμό των οφειλετών του Δημοσίου. Αντιθέτως, το μέτρο της προσωπικής κρατήσεως για χρέη προς το Δημόσιο κρίθηκε από το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο ως αντίθετο στις διατάξεις του άρθρου 2§1 του Συντάγματος (βλ. Α.Ε.Δ. 1/2010 ΔΔίκη 2010.196).

III. Εν προκειμένω, στη διάταξη του άρθρου 53§11 του Ν. 4021/2011 προβλέπεται ως επιπρόσθετη «κύρωση» για την περίπτωση, στην οποία ο φορολογούμενος δεν προβαίνει σε καταβολή του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε., η διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος στο ακίνητο, στο οποίο αφορά ο φόρος. Επαπειλείται, δηλαδή - χωρίς, μάλιστα, να προβλέπεται τούτο στον Κ.Ε.Δ.Ε., υπό τη μορφή αναγκαστικού μέτρου εισπράξεως – η διακοπή της παροχής ενός κοινωνικού αγαθού, προκειμένου να επιτευχθεί ο εξαναγκασμός του φορολογουμένου να συμμορφωθεί προς την υποχρέωση καταβολής του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. Πρόκειται, δε, αναντίρρητα, για μια μορφή ψυχολογικής βίας, η οποία προσλαμβάνει μείζονες διαστάσεις απαξίας όταν απευθύνεται σε πρόσωπα οικονομικώς εξαθλιωμένα ή αντιμετωπίζοντα άλλους αντικειμενικούς λόγους αδυναμίας καταβολής (π.χ. ασθενείς).

IV. Όπως προκύπτει εκ των ανωτέρω, διά του «μηχανισμού» της διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος στους αδυνατούντες να καταβάλουν την προδήλως αντισυνταγματική και επαχθεστάτη αυτή φορολογική επιβάρυνση προσβάλλεται ευθέως η ίδια η αξία του ανθρώπου, καθώς τίθεται προ του

κινδύνου να στερηθεί ένα ζωτικό αγαθό, απαραίτητο για τη **διαβίωσή του**. Έτσι, όμως, υποβιβάζεται το επίπεδό του κάτω των ορίων του στοιχειωδώς ανεκτού και τίθεται σε κίνδυνο ακόμη και η υγεία, αλλά και η ίδια η επιβίωση αυτού. Ουδείς λόγος για διατήρηση της ανθρωπίνης αξιοπορευίας μπορεί να γίνει στην περίπτωση αυτή, με αποτέλεσμα να θίγεται ουσιαστικά ο ίδιος ο πυρήνας της προπαρατεθείσης διατάξεως του άρθρου 2§1 του Συντάγματος.

Ως εκ τούτου, η προσβαλλομένη Απόφαση, ως τη στηριζομένη σε διατάξεις αντίθετες στην ως άνω συνταγματική διάταξη, παρίσταται και εκ του λόγου αυτού ακυρωτέα.

6^{ος} Λόγος Ακυρώσεως

I. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5§1 του Συντάγματος *«Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη»*. Με τη διάταξη αυτή ανάγεται σε δικαίωμα (ατομικό) η συμμετοχή στην οικονομική ζωή της χώρας και κατοχυρώνεται η οικονομική ελευθερία. Η ελευθερία αυτή περιλαμβάνει την ελευθερία των συμβάσεων (*ελευθερία συνάψεως και καταγγελίας της σύμβασεως, ελευθερία επιλογής του αντισυμβαλλομένου, ελευθερία διαμορφώσεως του περιεχομένου της σύμβασεως κ.λπ.*), όπως προβλέπεται ειδικότερα στη διάταξη του άρθρου 361 ΑΚ. Με την ελευθερία των συμβάσεων, ως εκδήλωση του δικαιώματος της οικονομικής ελευθερίας, δεν συμβιβάζεται, κατ' αρχήν, μεταγενέστερη επέμβαση του νομοθέτη, περιοριστική της ελευθερίας αυτής, εκτός από τις περιπτώσεις, κατά τις οποίες η ελευθερία αυτή προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων ή ασκείται κατά παραβίαση του Συντάγματος ή ενέχει προσβολή των χρηστών ηθών, καθώς επίσης και κατά τις περιπτώσεις, που ασκείται εις βάρος της Εθνικής Οικονομίας (*άρθρα 5§1, 25§3 και 106§2 του Συντάγματος, βλ. ΟΛΑΠ 33/2002 ΝοΒ 2003.853, ΟΛΑΠ 4/1998 ΤοΣ 1999.120, ΑΠ 808/2010 Χρ/Δ 2011.385*).

II. Στην υπό κρίση περίπτωση, με τις διατάξεις του άρθρου 53 του Ν. 4021/2011 προβλέπεται η σύνδεση της καταβολής του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. με τον

λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος, που εκδίδει η Δ.Ε.Η. ή οι εναλλακτικοί πάροχοι, κατά τρόπο, μάλιστα, ώστε η μη καταβολή αυτού, ακόμη και αν έχει καταβληθεί το αναλογούν στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος ποσό, να επιφέρει ως συνέπεια τη διακοπή της ηλεκτροδότησεως. Εντούτοις, κατά την υποβολή της αιτήσεως για ηλεκτροδότηση και την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων, που έχουν υπογράψει οι καταναλωτές (και νυν υποκείμενοι στο Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.), περιεχόμενο αυτών απετέλεσε η ρητή περιγραφή των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών. Στις δε οικονομικές υποχρεώσεις του καταναλωτή περιλαμβάνεται μόνο η καταβολή του ποσού, που αντιστοιχεί στην κατανάλωση του ηλεκτρικού ρεύματος, ενδεχομένως και των συνεισπραττομένων με τον λογαριασμό αυτό δημοτικών τελών. Παραλλήλως, η διακοπή της ηλεκτροδότησεως προβλέπεται ως συνέπεια αποκλειστικώς για την περίπτωση μη καταβολής των ανωτέρω ποσών.

Παρά ταύτα, διά των προαναφερθεισών διατάξεων επιφέρεται συνταγματικώς ανεπίτρεπτη, κατά τα ανωτέρω, επέμβαση της Πολιτείας στον συμβατικό δεσμό μεταξύ των ανωνύμων εταιρειών, που παρέχουν το ηλεκτρικό ρεύμα, και των αντισυμβαλλομένων τους ιδιωτών. Δεν θεσπίζεται, μάλιστα, μόνο μια επιπρόσθετη οικονομική υποχρέωση για τον πολίτη, αλλά και προβλέπεται ρητή και ιδιαιτέρως επαχθής κύρωση, ήτοι η διακοπή της ηλεκτροδότησεως. Η μεταγενέστερη, δε, αυτή νομοθετική τροποποίηση των υφισταμένων ιδιωτικών συμβάσεων ουδόλως εντάσσεται στις επιτρεπτές εξαιρέσεις αποκλίσεως από τις επιταγές του άρθρου 5§1 του Συντάγματος, καθώς πουθενά στις διατάξεις του άρθρου 53 του Ν. 4021/2011 δεν γίνεται αναφορά σε μη νομίμους ή βλαπτικούς όρους των ανωτέρω συμβάσεων, οι οποίοι δικαιολογούν την επέμβαση αυτή (βλ. ΣτΕ 3199/2003 ΔΦΝ 2010.934).

III. Ανεπίτρεπτη επέμβαση σε ιδιωτικής φύσεως συμβατικό δεσμό επέρχεται και ένα δεύτερο επίπεδο, αυτό της σχέσεως μεταξύ ιδιοκτήτη – εκμισθωτή της «δομημένης επιφανείας» και μισθωτή αυτής. Ειδικότερα, στη διάταξη του άρθρου 53§12 του Ν. 4021/2011 ορίζεται ως «υπόχρεος» για την καταβολή του τέλους του ακινήτου ο «χρήστης» αυτού. Μάλιστα, ρητώς προβλέπεται ότι, σε περίπτωση, που ο μισθωτής καταβάλει το Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.,

τότε το καταβληθέν ποσό συμψηφίζεται αυτοδικαίως με οφειλόμενα ή μελλοντικά μισθώματα.

Η ως άνω πρόβλεψη, πέραν των προβλημάτων, που δημιουργεί η αοριστία της εννοίας του όρου «*χρήστης*» από πλευράς της αρχής της βεβαιότητας του φόρου (άρθρο 78§1 Συντ.), αποβαίνει προβληματική, διότι ρυθμίζει κατά τρόπο εξωγενή και αναγκαστικό τη συμβατική σχέση μεταξύ δύο ιδιωτών, του εκμισθωτή και του μισθωτή. Δυνάμει της αρχής της συμβατικής ελευθερίας, τόσο η διαμόρφωση, όσο και η εξέλιξη της συμβατικής σχέσεως ανήκουν στην ακώλυτη βούληση των συμβαλλομένων μερών. Στο πλαίσιο αυτό, ιδίως σε περίοδο οξυτάτης οικονομικής κρίσεως, δύναται να διαπιστώνεται η βούληση των μερών για «*χαλάρωση*» του συμβατικού δεσμού και επίδειξη επιεικειάς ως προς την εκτέλεση των υποχρεώσεων του μισθωτή (*ανεκτή καθυστέρηση στην καταβολή του μηνιαίου μισθώματος*).

Εντούτοις, με την προπεριγραφείσα νομοθετική πρόβλεψη η ιδιωτική αυτή αυτονομία απόλλεται, καθώς η απειλή της διακοπής της παροχής του ηλεκτρικού ρεύματος επηρεάζει και τον μισθωτή, εξαναγκάζοντάς τον εμμέσως σε άμεση συμμόρφωση με τη σχετική υποχρέωση, έστω και αν είχε συμφωνηθεί διαφορετικώς με τον εκμισθωτή η εξέλιξη των οικονομικών του υποχρεώσεων. Έτσι, πραγματοποιείται αδικαιολόγητη εμπλοκή ενός τρίτου προσώπου στο πεδίο της φορολογικής ενοχής, το οποίο τίθεται σε καθεστώς ομηρίας και παρακάμπτεται η συμβατική ελευθερία, υπό την οποία διαμόρφωσε με τον αντισυμβαλλόμενο του τους όρους της σχετικής συμβάσεως. Ούτε, τέλος, στην περίπτωση αυτή διαγιγνώσκονται μη νόμιμοι ή βλαπτικοί όροι στη συμβατική σχέση, οι οποίοι να καθιστούν συνταγματικώς επιτρεπτή τη νομοθετική επέμβαση.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η προσβαλλόμενη Απόφαση στηρίζεται σε διατάξεις, που προσβάλλουν την κατοχυρωμένη από τις διατάξεις του άρθρου 5§1 αρχή της οικονομικής (συμβατικής) ελευθερίας, με αποτέλεσμα να παρίσταται και για τον λόγο ακυρωτέα.

7^{ος} Λόγος Ακυρώσεως

I. Δικαιολογητική βάση της εισαγωγής ενός συστήματος τεκμαρτού προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης αποτελεί η αποφυγή ή ο περιορισμός της φοροδιαφυγής, που συνιστά, αναμφισβήτητα, σκοπό δημοσίου συμφέροντος. Εν όψει του ως άνω σκοπού, όταν ο πραγματικός προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης είναι ανέφικτος ή αλυσιτελής, ο νομοθέτης οφείλει να προβλέψει επικουρικές διαδικασίες ή μεθόδους, προκειμένου να καταστεί δυνατή η σύλληψη της φορολογητέας ύλης, έχει δε ευρεία διακριτική ευχέρεια σχετικά με την επιλογή του προσφοροτέρου για την επίτευξη του σκοπού αυτού συστήματος. Εντούτοις, η θέσπιση των τεκμηρίων, ως επικουρική μέθοδος προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης, οφείλει, για να είναι συνταγματικώς ανεκτή, να διακρίνεται από τη σταθερότητα της αποδεικτικής βάσεως και την αβίαστη συναγωγή του συμπεράσματος των τεκμηρίων αυτών, ως και από τη συμφωνία τους με τα δεδομένα της κοινής πείρας, ώστε να αποφεύγεται η φορολόγηση πλασματικής φορολογητέας ύλης και να μη θίγονται οι αρχές της νομιμότητας του φόρου και της φορολογίας βάσει της φοροδοτικής ικανότητας (βλ. ΣτΕ 4340/1983, ΣτΕ 2065/1988 Λογιστής 1988.973, ΣτΕ 2443/1989, ΣτΕ 1192/1990 ΔΦΝ 1991.139, ΣτΕ 1145/1991 ΔΦΝ 1991.1442).

Προκειμένου ένα φορολογικό τεκμήριο να είναι ανεκτό, υπό το πρίσμα του συνταγματικώς κατοχυρωμένου δικαιώματος δικαστικής προστασίας (άρθρο 20§1 του Συντάγματος), το οποίο, παραλλήλως, απολαμβάνει και υπερνομοθετικής προστασίας (άρθρο 6 της ΕΣ.Δ.Α., που κυρώθηκε με το Ν.Δ. 53/1974), πρέπει να παρέχεται στον φορολογούμενο η δυνατότητα να αμφισβητήσει αυτό, επικαλούμενος τις ιδιαίτερες συνθήκες της προσωπικής του καταστάσεως (βλ. ΣτΕ 2919/1999 ΔΕΕ 2000.215, ΣτΕ 3284/2000 ΔΕΕ 2001.924, ΣτΕ 1576/2002, ΣτΕ 1340/2003).

Στο ίδιο πλαίσιο, σημειώνεται ότι με τη διάταξη του άρθρου 6§5 του Ν. 1249/1982 καταργήθηκε το αμάχητο των τεκμηρίων βάσει των δαπανών διαβιώσεως, τα οποία είχαν θεσπισθεί με τη διάταξη του άρθρου 12 του Ν. 820/1978. Έκτοτε, επιτρέπεται η αμφισβήτηση από τον φορολογούμενο του τεκμαρτού προσδιορισμού του εισοδήματός του βάσει των δαπανών διαβιώσεως (πλέον αντικειμενικών δαπανών) και η απόδειξη ότι στην περίπτωση του συντρέχουν διαφορετικά πραγματικά στοιχεία και συνθήκες,

κατά τρόπο, ώστε να μη θίγεται το συνταγματικώς και υπερνομοθετικώς κατοχυρωμένο δικαίωμα της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, στο οποίο περιλαμβάνεται και το δικαίωμα αποδείξεως (βλ και Κ. Μπέη, *Τεκμήρια: είναι και πόσο αντισυνταγματικά*, Δίκη 9.761, Μ. Κυπραίος, *Τα αντισυνταγματικά αμάχητα τεκμήρια του Ν. 870/1978*, ΔΦΝ 1980, 679 και ΔΠρωτΑθ 102/1980, ΔΠρωτΘεσ 1903/1980 και 1932/1980, ΔΠρωτΛειβ 97/1980, ΔΕφΧαν 35/1982).

Τέλος, επισημαίνεται ότι το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, που καθιερώνουν οι διατάξεις του άρθρου 41 του Ν. 1249/2982, κρίθηκε ως συμβατό με το συνταγματικώς (άρθρο 20§1 Συντ.) και υπερνομοθετικώς (άρθρο 6§1 Ε.Σ.Δ.Α.) δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας «διότι ... δεν εμποδίζει το φορολογούμενο να μην αποδεχθεί την εφαρμογή του συστήματος αυτού ασκώντας προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, ..., με την οποία μπορεί να επικαλεσθεί ως συγκριτικά στοιχεία μεταβιβάσεις παρόμοιων ακινήτων που προκύπτουν μεταξύ άλλων και από συμβόλαια μεταβιβάσεων, τα οποία λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό της αγοραίας αξίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των Α.Ν. 1521/1950 και Ν.Δ. 118/1973» (βλ. ΣτΕ 230/2002 ΝοΒ 2002.1790).

II. Εν προκειμένω, η επιβολή του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. άνευ οποιασδήποτε συναρτήσεως του είτε με το παραγόμενο εκ της ιδιοκτησίας αυτής εισόδημα είτε με το εν γένει αποκτώμενο εισόδημα του φορολογούμενου, συνιστά, κατ' ουσίαν, θέσπιση τεκμηρίου. Με μόνη τη συνεκτίμηση αντικειμενικών παραγόντων - οι οποίοι, μάλιστα, λόγω της άκρως περιοριστικής αναφοράς τους, δεν συμπεριλαμβάνουν όλα τα δυνατά προσδιοριστικά της αξίας κριτήρια -, όπως είναι το εμβαδό του ακινήτου, η τιμή ζώνης και η παλαιότητα, καταλογίζεται μια φορολογική επιβάρυνση, που στερεί από τον φορολογούμενο τη δυνατότητα ανταποδείξεως. Έτσι, όμως, σύμφωνα με τα προαναλυθέντα, δεν προσβάλλεται μόνο η αρχή της φορολογική ισότητας υπό την έννοια της απαιτήσεως φορολογήσεως με βάση την πραγματική φοροδοτική ικανότητα, αλλά και το δικαίωμα δικαστικής προστασίας (άρθρο 20§1 Συντ. και άρθρο 6§1 Ε.Σ.Δ.Α.), λόγω της καθιέρωσης του αμαχήτου αυτού τεκμηρίου.

Επιπλέον, από πλευράς ελέγχου του τεκμηρίου αυτού υπό τη βάση της ανταποκρίσεώς του στα διδάγματα της κοινής πείρας, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι τούτο πληροί στο ακέραιο τις προϋποθέσεις, υπό τις οποίες μπορεί να θεωρηθεί συνταγματικώς ανεκτό. Τούτο, δε, διότι καταλείπονται εκτός του πεδίου των σχετικών ρυθμίσεων ουσιώδεις προσδιοριστικοί παράγοντες της αντικειμενικής αξίας, όπως είναι ο συντελεστής ορόφου και ο συντελεστής εμπορικότητας. Κατά τον τρόπο αυτό, καίτοι το σύστημα, το οποίο υιοθετεί ο νομοθέτης για τον προσδιορισμό της αξίας των «δομημένων επιφανειών», φιλοδοξεί, ως «αντικειμενικό», να παρουσιασθεί ως σύμφωνο με τα δεδομένα της κοινής πείρας, τελικώς αποτυγχάνει ως προς τον στόχο αυτό. Σε κάθε περίπτωση, αφ' ης στιγμής καθιερώνεται ως αμάχητο τεκμήριο, ήτοι απουσιάζει η δυνατότητα δικαστικού ελέγχου των ανωτέρω, ουδόλως μπορεί να θεωρηθεί ως συνταγματικώς επιτρεπτό.

Κατά συνέπεια, η προσβαλλομένη κανονιστική πράξη, που βασίζεται σε διατάξεις θεσπίζουσες αμάχητο τεκμήριο και, ως εκ τούτου, αντικείμενες στις διατάξεις του άρθρου 20§1 του Συντάγματος και του άρθρου 6§1 της Ε.Σ.Δ.Α., τυγχάνει ακυρωτέα.

Δ. ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΝΝΟΜΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

I. Ο πρώτος των αιτούντων, Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης, έχει έννομο συμφέρον και δικαίωμα και δύναμι της διατάξεως του άρθρου 199 περ. δ' του Κώδικα περί Δικηγόρων (Κ.Δ. 3026/1954) να στραφεί κατά της με την παρούσα προσβαλλομένης Αποφάσεως, αφού αφορά σε μεγάλο μέρος των Μελών του και δη στο σύνολο αυτών, που τυγχάνουν ιδιοκτήτες ακινήτων («δομημένων επιφανειών»). Άλλωστε, παγίως η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας δέχεται ότι τα επαγγελματικά σωματεία (όπως και οι Δικηγορικοί Σύλλογοι, σύμφωνα με τον διφυή χαρακτήρα τους, βλ. ΣΤΕ 1443/1993) δικαιούνται, αλλά και υποχρεούνται να προστατεύουν τα δικαιώματα των μελών τους.

II. Περαιτέρω, τις διατάξεις του άρθρου 199 του Κώδικα περί Δικηγόρων ορίζεται ότι: «Εις τους Δικηγορικούς Συλλόγους και τα Διοικητικά Συμβούλια αυτών ανήκουσι: α) Η μέριμνα περί της εν γένει αξιοπρέπειας των Δικηγόρων

και της απονομής παρά πάσης αρχής του προς αυτούς οφειλομένου σεβασμού κατά την ενάσκησιν του λειτουργήματος αυτών, β) η υποβολή προτάσεων και γνωμών αφορωσών εις την βελτίωσιν της νομοθεσίας εις την ερμηνείαν και την εφαρμογήν αυτής. γ) η διατύπωσις παρατηρήσεων και κρίσεων ως προς την απονομήν της δικαιοσύνης και δ) η συζήτησις και η απόφασις περί παντός ζητήματος ενδιαφέροντος το Δικηγορικόν Σώμα ή τα μέλη του Συλλόγου ως τοιαύτα ή ως επαγγελματικήν τάξιν και επί παντός γενικωτέρου ζητήματος Εθνικού ή Κοινωνικού περιεχομένου».

III. Οι Δικηγόροι, ως δημόσιοι λειτουργοί μετέχοντες ενεργά στην απονομή της Δικαιοσύνης (βλ. ΣΤΕ 441/1978), πρέπει και αυτοί, κατά το άρθρο 199 του Κώδικα περί Δικηγόρων, να έχουν τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν δικαστικά επί παντός γενικότερου ζητήματος, όπως είναι και προκειμένη υπόθεση. Οι Δικηγόροι με την ιδιότητά τους αυτή ως συλλειτουργών της Δικαιοσύνης κατά το Σύνταγμα μετέχουν στα Δικαστήρια των άρθρων 88§2 και 93 του Συντάγματος, γεγονός, που τους κατατάσσει σε εξέχουσα θέση όσον αφορά σε ζητήματα λειτουργίας και απονομής της Δικαιοσύνης κι έτσι εξηγείται η εξαιρετική δυνατότητα παρεμβάσεως σε μείζονος σημασίας ζητήματα, την οποία τους απονέμει το άρθρο 199 του Κώδικα περί Δικηγόρων. Από τα παραπάνω καταρρίπτεται η άποψη ότι οι Δικηγόροι έχουν έννομο συμφέρον παρεμβάσεως μόνον σε υποθέσεις που άπτονται αμιγώς των στενών επαγγελματικών τους συμφερόντων, διότι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι, ως Ν.Π.Δ.Δ. και όχι συνήθη επαγγελματικά σωματεία, επιτελούν δημοσία λειτουργία χάριν του δημοσίου συμφέροντος και, συνεπώς, είναι θεμιτή η ρύθμιση του άρθρου 199 Κ.Δ., που χορηγεί έννομο συμφέρον στους Δικηγορικούς Συλλόγους να παρέμβουν σε θέματα μείζονος σημασίας λόγω της εξέχουσας θέσεώς τους στη λειτουργία του Κράτους Δικαίου και στην εν γένει απονομή της Δικαιοσύνης. Συνεπώς, ο θεσμικός ρόλος των Δικηγορικών Συλλόγων δεν εξαντλείται στην υπεράσπιση των συμφερόντων των μελών τους, αλλά περιλαμβάνει εν γένει και τη μέριμνα για την αξιοπρέπεια των Δικηγόρων, αλλά και τη δυνατότητα παρεμβάσεως επί ζητημάτων συνταγματικότητας νομοθετημάτων, που θίγουν θεμελιώδη συνταγματικά δικαιώματα και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Ο νομοθέτης με την ως άνω διάταξη θέσπισε ειδική δημοσίου δικαίου υποχρέωση, η οποία συνδέεται με

έννομο συμφέρον για ενέργειες, που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση ενός εθνικού ή κοινωνικού ζητήματος, ακόμη και στο επίπεδο της έννομης προστασίας. Είναι αδύνατο να σκεφθεί κανείς ότι ένας από τους νομοθετημένους σκοπούς ενός νομικού προσώπου και μάλιστα δημοσίου δικαίου δεν θα ήταν οπλισμένος με έννομο συμφέρον δικαστικής προστασίας, την οποία απολαμβάνουν από το Σύνταγμα όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα. Θα ήταν συνεπώς παράβαση του δικαίου η μη αναγνώριση εννόμου συμφέροντος σε έναν Δικηγορικό Σύλλογο να παρέχει τις υπηρεσίες του στην αντιμετώπιση εθνικών και κοινωνικών ζητημάτων, ιδίως αν αυτά είναι μείζονος σημασίας, όπως τα κρινόμενα από το Δικαστήριό Σας.

IV. Άλλωστε η Ολομέλεια του ΣτΕ, με την υπ' αριθμ. 4576/1977 απόφασή της με Εισηγητή τον τότε Σύμβουλο Βασίλη Ρώτη, ερμήνευσε το άρθρο 199 του Κώδικος περί Δικηγόρων, ως εξής:

«Η διάταξις αυτή έχουσα την έννοια, ως εκ του χαρακτήρος των νομικών τούτων προσώπων και της εξεχούσης θέσεως αυτών εις την κοινωνίαν, ότι μεταξύ των ζητημάτων προς αντιμετώπισιν των οποίων δικαιούνται οι δικηγορικοί σύλλογοι να αναμιχθούν, συγκαταλέγεται και η προς αποτροπήν του υποβιβασμού της ανθρωπίνης ζωής ... και έχουν έννομο συμφέρον προς άσκησιν της αιτήσεως».

Αντίστοιχη είναι και η υπ' αριθμ. 421/1983 απόφαση του ΣτΕ με Εισηγητή τον Αντιπρόεδρο του ΣτΕ κ. Ρίζο, που έκρινε ότι: *«οι Δικηγορικοί Σύλλογοι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, των οποίων οι αρμοδιότητες και σκοποί χαράσσονται λίαν ευρέως υπό των σχετικών διατάξεων του άρθρου 199 Κώδικα περί Δικηγόρων, ιδία υπό εδάφιο δ' αυτού, καθ' ό εις τούτους ανήκει και η συζήτησις και η απόφασις περί παντός ζητήματος ενδιαφέροντος το Δικηγορικό Σώμα ή τα μέλη του Συλλόγου, ως τοιαύτα ή ως επαγγελματική τάξη και επί παντός γενικωτέρου ζητήματος εθνικού ή κοινωνικού περιεχομένου».*

Αντίστοιχα έκρινε και ο Άρειος Πάγος με την υπ' αριθμ. 424/1986 απόφασή του.

V. Ο δεύτερος των αιτούντων έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλομένης κανονιστικής πράξεως φορολογικού περιεχομένου, διότι επί

της πράξεως αυτής ερείδεται και η βεβαίωση εις βάρος του του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε., που αφορά στο ευρισκόμενο επί της οδού Κωνσταντίνου Παλαιολόγου αρ. 27, στη Θεσσαλονίκη ακίνητό του, επιφανείας μέτρων τετραγωνικών εκατόν τεσσάρων (104,00), με αριθμό παροχής ηλεκτρικού ρεύματος 2 20330173-01 6.

Επειδή η παρούσα είναι νόμιμη, βάσιμη και αληθής, παραδεκτώς δε ασκείται ενώπιον του Δικαστηρίου Σας.

Επειδή η προσβαλλομένη υπ' αριθμ. ΠΟΛ. 1211/10-10-2011 Υπουργική Απόφαση αποτελεί κανονιστική πράξη, εκδοθείσα δυνάμει ρητής νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως, που παρέχει η διάταξη του άρθρου 53§13 του Ν. 4021/2011, και, κατά συνέπεια, παραδεκτώς προσβάλλεται ενώπιον του Δικαστηρίου Σας.

Επειδή η προσβαλλομένη ως άνω Υπουργική Απόφαση τυγχάνει παράνομη και ακυρωτέα για τους προαναφερθέντες νομίμους, βασίμους και αληθείς λόγους.

Επειδή η παρούσα ασκείται με προφανές έννομο συμφέρον.

Επειδή στην προκειμένη περίπτωση υφίσταται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων, καθώς αφορά στην πλειοψηφία των Μελών των Δικηγορικών Συλλόγων, αλλά και της συντριπτικής πλειοψηφίας των Ελλήνων πολιτών, που τυγχάνουν ιδιοκτήτες ακινήτων, ως εκ τούτου, συντρέχει νόμιμη περίπτωση για την εισαγωγή της υποθέσεως, με πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, στην πλήρη Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 14§2 περ. β' του Π.Δ. 18/1989.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

και όσους επιφύλασσόμεθα να προσθέσουμε στο μέλλον

ΑΙΤΟΥΜΕΘΑ

- Να γίνει δεκτή στο σύνολό της η παρούσα Αίτηση Ακυρώσεως.
- Να ακυρωθεί και να εξαφανισθεί η προσβαλλομένη υπ' αριθμ. ΠΟΛ. 1211/10-10-2011 (Φ.Ε.Κ. Β' 2298/13-10-2011) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα «Καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας για: α) την είσπραξη του έκτακτου ειδικού τέλους ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, β) τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. από τον κύριο ή επικαρπωτή του ακινήτου σε περίπτωση μη καταβολής του μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, γ) τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους σε περίπτωση μη συνδρομής των προϋποθέσεων απαλλαγής και δ) την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 6, 7, του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 11 καθώς και των προϋποθέσεων επιστροφής του ειδικού τέλους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., για το έτος 2011», που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 53 του Ν. 4021/2011.
- Να εισαχθεί, με πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας η ασκηθείσα Αίτηση Ακυρώσεως, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 14§2 περ. β' του Π.Δ. 18/1989, διότι το κρινόμενο ζήτημα εμφανίζει γενικότερο ενδιαφέρον, που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων.
- Να καταδικασθεί το αντίδικο Ελληνικό Δημόσιο στην καταβολή της εν γένει δικαστικής μας δαπάνης.

κατατέθηκε το πρωτότυπο
με αριθμό καταθέσεως
3612 στις 04/11/2011 για τη νόμιμη στή
Αντίγραφο - Αθήνα 04/11/2011 Αθήνα 04/11/2011
Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας

Θεσσαλονίκη 03.11.2011

Ο πληρεξούσιος Δικηγόρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΕΜ. ΒΑΛΕΡΓΑΚΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ (Α.Μ. 1987)
ΕΡΜΟΥ 28 - ΤΗΛ. 238.853
548 24 ΘΡΗΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΑΠΔ. 030811-32 Δ.Υ. Β' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

